

anmodede stats område, men opstiller også regler for de øvrige situationer.

De forskellige situationer er i vidt omfang et resultat af den måde, som telekommunikation foregår på i dag. Telekommunikation kan finde sted via det traditionelle fastnet (kabler m.m.), via mobiltelefonnet (f.eks. GSM-systemet), eller via jordbaserede satellitstationer (såkaldte »gateway-stationer«).

Da telekommunikation som beskrevet kan foregå på forskellige måder, og den aflyttede person kan opholde sig på forskellige landes område, er der i praksis behov for klare regler for, hvordan den begærende og den anmodede stat skal forholde sig i de forskellige situationer. EU-retshjælpskonventionen opstiller sådanne regler og er samtidig udtryk for en balance mellem på den ene side hensynet til efterforskningen af straffesager og på den anden side hensynet til den aflyttede persons rettigheder.

Den traditionelle retshjælpsituation omfatter tilfælde, hvor den aflyttede person befinder sig på den anmodede medlemsstats område, og hvor telekommunikationen foregår via et telekommunikationssystem på den anmodede medlemsstats område. Der kan være tale om fastnet, mobiltelefonnet eller en gateway-station på den anmodede medlemsstats område. I sådanne situationer har den begærende stat brug for bistand fra den anmodede stat. Artikel 18 regulerer bl.a. denne situation.

Der kan imidlertid også være situationer, hvor den aflyttede person befinder sig på den begærende stats eget område, men hvor den begærende stat alligevel ikke er i stand til selv at foretage aflytningen. Dette kan f.eks. skyldes, at den aflyttede person benytter en mobiltelefon i et grænseområde, og at kommunikationen derfor foregår via et mobiltelefonnet på en anden medlemsstats område. Det kan også skyldes, at den pågældende benytter en satellit-baseret mobiltelefon, og at kommunikationen foregår via en gateway-station på en anden stats område. Også i sådanne situationer kan den begærende stat have brug for bistand fra den anmodede stat. Artikel 18 regulerer derfor også disse situationer.

Endelig kan der være situationer, hvor en stat teknisk er i stand til at foretage aflytning af personer, der opholder sig på en anden stats område, og hvor den ikke har behov for bistand fra den stat, hvor den aflyttede person opholder sig. Dette kan f.eks. være tilfældet i de ovenfor beskrevne situationer, hvor den person, der ønskes aflyttet, kommunikerer via et mobiltelefonnet eller en gateway-station på den pågældende stats område, selv om vedkommende opholder sig i en anden stat. I sådanne situationer vil den stat, hvor hen-

holdsvis mobiltelefonnettet eller gateway-stationen er beliggende, teknisk set være i stand til at foretage aflytning uden at involvere den stat, hvor den aflyttede person befinder sig. Artikel 20 opstiller nogle begrænsninger for den pågældende stats handlemuligheder i sådanne situationer, der for så vidt er omvendte i forhold til de ovenfor beskrevne.

Telekommunikation via jordbaserede satellitsystemer giver anledning til særlige vanskeligheder, idet en gateway-station i praksis kan dække flere staters område. Det betyder i princippet, at den stat, hvor gateway-stationen er placeret, har mulighed for at foretage aflytning af personer, der opholder sig på andre staters område, men hvor kommunikationen foregår via en gateway-station på den aflyttende stats område. Det betyder i princippet også, at en stat teknisk kan være ude af stand til at foretage aflytning af personer, der befinder sig på dens eget område, fordi kommunikationen foregår via en gateway-station på en anden stats område. Artikel 19 opstiller nogle regler om, at den stat, hvor gateway-stationen er anbragt, skal gøre stationen tilgængelig for myndighederne i andre stater, såfremt der udbydes telekommunikation over gateway-stationen via tjenesteudbydere i disse stater. Myndighederne i disse stater vil herved få mulighed for – via den nationale tjenesteudbyder – at foretage aflytning af telekommunikation, der foretages af personer, som befinder sig på deres eget område, men hvor kommunikationen foregår via en gateway-station på en anden stats område.

3.3.2. Myndigheder, der er kompetente til at beordre aflytning af telekommunikation (artikel 17)

3.3.2.1. Konventionens bestemmelse

Artikel 17 giver en medlemsstat, hvor den myndighed, der har kompetence med hensyn til anvendelse af artikel 18, 19 og 20 (om aflytning af telekommunikation som led i strafferetlig efterforskning), ikke er en judiciel myndighed, mulighed for i medfør af artikel 24, stk. 1, litra e, at udpege en tilsvarende kompetent myndighed, som handler med henblik på strafferetlig efterforskning.

3.3.2.2. Justitsministeriets overvejelser

I forhold til Danmark vil det være politiet, der er den »kompetente myndighed« ved anvendelsen af artikel 18, 19 og 20.

Politiet er således kompetent til at fremsætte og modtage anmodninger om aflytning af telekommunikation, jf. artikel 18. På samme måde vil det være politiet, der gennem eventuelle tjenesteudbydere her i landet kan foretage aflytning af telekommunikation